

Рис. 1. Основні класи по обчисленню акцизного податку

Висновки. Проведено визначення основних понять сфери акцизного оподаткування та взаємозв'язків між ними, які складають основу онтології предметної області мультиагентної системи. Наступним кроком в цьому напрямку буде реалізація онтології в засобі автоматизованої побудови онтологій.

Список використаної літератури:

1. Noy N., McGuinness D. *Ontology Development 101: A Guide to Creating Your First Ontology*. Stanford Knowledge Systems Laboratory Technical Report KSL — 01-05 and Stanford Medical Informatics Technical Report SMI — 2001-0880, March 2001 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://protege.stanford.edu/publications/ontology development/ontology101.pdf](http://protege.stanford.edu/publications/ontology%20development/ontology101.pdf).
2. Peng Y. An agent-based approach for manufacturing integration - the CIMPLEX experience. / Peng Y., Finin T., Labrou Y., Cost RS // *Applied Artificial Intelligence*. – №13. - 1999. - pp. 39–63.

СТІЙКИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНО-ПРОСТОРОВИХ СИСТЕМ ТА МЕХАНІЗМИ ЙОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

О. В. Ольшанська, к.е.н., доцент

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Реалізація принципів стійкого розвитку є надзвичайно важливим і невідкладним завданням сьогодення. Його ефективне розв'язання певною мірою ускладнюється дестабілізаційними процесами в світовій економіці, непослідовністю й недостатньою обґрунтованістю здійснюваних нині ринкових перетворень в Україні. Цілком зрозуміло, що за таких умов стійкий розвиток України, як і окремих регіонів, нерозривно пов'язаний з необхідністю удосконалення регіонально-просторового розвитку господарства, його соціальною спрямованістю, підвищенням конкурентоспроможності та екологічної безпеки.

Сучасні процеси регіонально-просторового розвитку об'єктивно свідчать про те, що вирішення складних завдань неможливе без комплексного підходу до розвитку регіонів і розробки оптимальних стратегій на перспективу.

Основними передумовами переходу економіки країни на шлях стійкого розвитку можуть бути наступні:

- створення умов для збалансованого соціально-економічного розвитку господарства регіонів;
- фінансово-економічне й нормативно-правове забезпечення, економічної і соціальної діяльності в регіонах;
- подолання диспропорцій регіонально-просторового розвитку господарства;
- використання конкурентних переваг територіального поділу та інтеграції праці;
- ефективне використання природно-ресурсного та науково-виробничого потенціалу регіонів;
- проведення структурних реформ, модернізації виробництва для забезпечення його конкурентоспроможності;
- проведення адміністративної територіальної реформи з метою створення системи державного регулювання, адекватної принципам ринкового господарства;
- формування ринкової інфраструктури, яка була б спроможна надавати високоякісні послуги та відповідала попиту на них з боку суб'єктів господарювання, зокрема, на регіональному рівні.

Таким чином, стійкий розвиток України та її регіонів можливий за умови кардинальних структурних змін, а також проведення ефективної соціальної політики, спрямованої на підвищення рівня життя населення. Ці заходи стосуються стимулювання ефективного розвитку регіонів, раціонального використання їхнього ресурсного потенціалу, створення умов життєдіяльності населення, забезпечення екологічної безпеки та вдосконалення просторової організації господарства.

Формування та реалізація стратегії стійкого регіонально-просторового розвитку господарства є надзвичайно складним, але вкрай необхідним завданням на шляху досягнення позитивних трансформаційних змін українського суспільства.

Процес формування та реалізації стратегії передбачає визначення стратегічної мети, розробку заходів щодо забезпечення її досягнення. Загальною стратегічною метою стійкого регіонально-просторового розвитку є підвищення ефективності функціонування соціально-економічних систем. При цьому необхідно дотримуватись обов'язкової умови – досягнення комплексного і збалансованого розвитку господарського комплексу країни і її регіонів.

Основними механізмами забезпечення стійкого розвитку регіонів можуть бути наступні:

- використання переваг територіального поділу та інтеграції праці з врахуванням наявних ресурсів, специфіки системи розселення та управління просторовим розвитком держави на всіх ієрархічних рівнях;
- створення механізмів ефективного і раціонального використання виробничих потужностей, ресурсного та трудового потенціалів кожного регіону;
- вирівнювання рівнів соціально-економічного розвитку регіонів;
- створення центрів і зон інтенсивного економічного розвитку на основі загальнодержавної і регіональних програм розвитку. Як свідчить світова практика господарювання, центри і зони соціально-економічного росту найефективніше створювати у транскордонних регіонах у вигляді вільних (спеціальних) економічних зон (ВЕЗ);
- розвиток депресивних територій. Йдеться про запровадження тут спеціального інвестиційного режиму для інтенсифікації соціально-економічного розвитку;
- розробка організаційного, соціально-економічного механізму реалізації державної регіональної економічної політики;
- реалізація довгострокових державних регіональних соціально-економічних програм. Ці програми є ефективним засобом управління соціально-економічним розвитком регіонів;
- прогнозування, розроблення стратегії і програм розвитку держави та її регіонів; вирішення соціальної політики регіонів: розвитку соціальної інфраструктури в ринковому

середовищі, зростанню економічної активності населення та підвищенню рівня його соціального захисту.

Основними механізмами державної регіональної політики щодо забезпечення стійкого регіонально-просторового розвитку господарства повинні стати:

- інвестиційна діяльність щодо покращення якості економічного простору;
- створення системи економічних регуляторів, орієнтованих на збільшення інтегрованості простору;
- розвиток правової та інституціональної бази інтеграції.

Державна регіональна політика повинна стимулювати використання регіонами своїх конкурентних переваг для зростання економічного потенціалу і покращення якості життя населення.

Стійкий регіонально-просторовий розвиток вимагає орієнтації економіки на високі технології, прискорення використання досягнень науково-технічного прогресу у різних сферах економічної діяльності. Орієнтація на сировинну спрямованість в економічному розвитку і експорт сировини приведе до технологічного відставання. Спираючись на науково-технічний потенціал, економіка України має зайняти одне з провідних місць в світі.

Список використаної літератури:

1. *Гранберг А.Г.* Дезинтеграция экономического пространства и поиски новой интеграции. /Путь в XXI век. М.: Экономика, 1999.
2. Державне управління регіональним розвитком України: /За заг.ред. В.Є.Воротіна, Я.А.Жаліла. – К.: АІСД, 2010. – 288с.
3. *Куйбіда В.С.* Конституційно-правові проблеми міського самоврядування в Україні. /В.С.Куйбіда. – Львів: Літопис, 2001. – с.32.
4. Продуктивні сили і регіональна економіка: Зб. наук. праць. – К.: РВПС України НАН України, 2010.ч.2. – 346с.
5. Соціально-економічні системи продуктивних сил регіонів України /С.І.Дорогунцов, Л.Г. Чернюк та ін. – К.: Нічлава, 2002. – 690с.
6. Трансформація структури господарства України: регіональний аспект/За ред. Г.В. Балабанова, В.П. Нагірної. – К.: Міленіум, 2003.– 440 с.

СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ В РОЗРІЗІ МІЖНАРОДНИХ ТА НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ

А. А. Роскладка, к. ф.-м. н., доцент

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Будь-яка економічна, технічна або соціальна система, в поведінку якої ніхто і ніщо не втручається, в обов'язковому порядку має природні варіації, характерні саме для цієї системи. Поки система залишається в такому стані, немає підстав очікувати, що її варіабельність істотно зміниться, а отже її поведінка буде передбачуваною. При побудові прогнозів природними флуктуаціями можна знехтувати, зважаючи на їх мале значення і випадковий характер. Величини флуктуацій даної системи можна змінити тільки змінюючи саму систему. Систему, що знаходиться в такому стані, називають стабільною або статистично керованою.

Проте реальна система перебуває під постійним впливом і зсередини, і ззовні. Ці зміни, які не належать системі, сильно впливають на її варіації, роблячи їх нестабільними. Це істотно ускладнює передбачення поведінки системи. Якщо систему не привести в статистично керований стан, то будь-яка спроба побудувати адекватний прогноз щодо майбутньої діяльності системи буде лише марною тратою часу. Звичайно, відновлення статистичної керованості системи є нелегкою задачею, але в іншому випадку неможливо здійснювати розумне керування процесами системи.